

## «Mà a les fosques», Cristina Carbonell, Diario.es

*Mà a les fosques* és un llibre de relats i microrelats. Així doncs, tot i que n'hi ha que són històries més extenses i detallistes, amb un fil argumental més definit, d'altres ens regalen petites històries ben encaixades en una estructura micro, però rodona, perfecta. És indiscutible que la dificultat de construir un relat no és proporcional al nombre de pàgines escrites. Contràriament, la brevetat demana perfecció constructiva; no hi pot faltar ni sobrar res. I el nivell amb què ho manega **Jaume Serra** fa pensar en l'habilitat del gran Alfred Polgar a *La vida en minúscula* o en un dels nostres, Jesús Moncada. A aquest últim també hi recorda la riquesa i el domini del llenguatge.

A tota persona que escriu, qui més qui menys, li agrada jugar amb el llenguatge. Una actitud lúdica amb les paraules és fruit de l'amor que se'ls hi té, i l'amor genera comoditat i destresa. La destresa de Jaume Serra per portar les històries al propi terreny és innegable. I atractiva, rítmica. Música per al cervell i l'ànima. I si els títols juganers dels relats piquen l'ullet al lector –“Demana un demà de mà”, “Mai més cap més cap”, “Ni somni som”, o el mateix “Mà a les fosques” –, les històries, en canvi, piquen l'ànima, mouen endins, arriben a tocar les vores de l'ésser humà, les seves pors i desconfiances, “Malament rai si un dia et trobes enfrontat amb les pors de sempre –i qui diu sempre vol dir més enllà de la memòria, que ja és dir”. La por, aquell fre de mà que la mà no domina, perquè es mou a les fosques, palpa allò que no veu però que intueix com a important, per això es mou, i no deixa de fer-ho, per viure i després de viure viure més.

És la curiositat interessada que vol seguir endavant i confiar en la mà que toca encara que no veu. Una confiança que necessita la consciència d'on venim i cap a on anem: “A mesura que ens fem adults i que la vida ens treballa les durícies a uns quants, les escates a uns altres i a segons qui l'escorça, el nostre guia –el de cadascú– ens va deixant de la mà de Déu, no per desídia ni matusseria, sinó perquè suposa que ja hem adquirit prou defenses per saber caminar sense custòdia. I en això, el nostre àngel particular s'erra tot sovint. Tard o d'hora, tots esdevenim orfes. Sense ningú que ens rescati amb un clic d'interruptor dels viatges imprudents, per molt que la nostra hiperfantasia infantil s'hagi vessat de l'adolescència ençà, no hem d'oblidar el risc que suposa dormir en l'orfenesa, malgrat les durícies, escates o escorces dels llargs anys d'aprenentatge.” Reflexions que teixeixen els contes i també qui els llegeix, que malgrat que olori de prop el desassossec existencial, la manera en què es planteja la certesa, tal com és, sense extres, l'omple de la lucidesa de saber-se, i ho acull tal com li arriba.

Així, la profunditat de les anècdotes argumentals, per bé que sembli una contradicció, deixa suspesa l'analogia al fil de la precisió del que ens vol dir l'autor. Potser justament perquè sap molt bé per on ens movem els humans en domina l'escenari, com ho corrobora el conte “Oh, Pere”: “Cal acceptar el codi de la ficció permanent i dels anacronismes. La vida no és cantada, cap melodia acompanya els teus actes més transcendents –ni els altres–, no pagues per veure i escoltar les efusions del veí, arrepatat en una cadira ran de balcó. No. Tot és ficció, per molt que de bon principi el decorat t'hagi enganyat.” La vida com una construcció imaginària, que demana actes de creació constants perquè no deixi de ser vida. La pròpia. La música la posa cadascú.

Altres relats, com per exemple “Ni somni som” i “El meu món no és d’aquest regne”, trenquen la lògica dels esdeveniments i s’enfilen a una realitat propera a l’imaginari de Calders en què la narració dels fets es basteix amb una subtilitat onírica tan precisa que fa confondre els dos mons. I a l’altra banda, divertimentos com “L’estufa rebufa (Befa)”, en què, tot i així, es traspasa l’anècdota de l’avi, de l’home que ja ho ha viscut tot, i que té l’única preocupació de respirar bé i no tenir fred. Tots els relats, però, comparteixen un ritme i una riquesa lèxica impecables.

Home de teatre i poesia, Jaume Serra pren el millor de cada cosa i ho casa aquí. El resultat, una gran agilitat de les històries narrades amb els matisos que proporciona l’adjectiu precís i alhora poc gastat. Petites joies que fan sentir el pes de l’existència, però també l’exclusivitat i la riquesa de ser-hi.